

Sahibkarlar sosial-iqtisadi inkişafın aparıcı qüvvəsidir

Xəbər verildiyi kimi, bu ildən başlayaraq hər il aprelin 25-i Azərbaycanda "Sahibkarlar günü" kimi qeyd olunacaq. Bununla bağlı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev aprelin 21-də müvafiq sərəncam imzalamışdır.

Azərbaycanda sahibkarlıq qədim tarixə malik olsa da, onun əsas inkişaf dövrü XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəllərinə təsadüf edir. Məhz həmin dövr Azərbaycanda özəl sektora əsaslanan kapitalizm yüksək inkişaf etmiş, bu səbəbdən Bakıda böyük nüfuzla malik yerli və xarici sahibkarlar təbəqəsi yetişmişdir. Bu baxımdan Hacı Zeynalabdin Tağıyevin, Musa Nağıyevin, Murtuza Muxtarovun, Şəmsi Əsədullayevin, Seyid Mirbabayevin, Səlimovun, Mirzəyevin, Mantaşovun və onlarla başqalarının adları sahibkarlıqla məşğul olanlara əsl nümunə və həyat məktəbidir.

Təəssüf ki, sovet hakimiyyəti illərində Azərbaycan sahibkarları bir sinif kimi ləğv edildi və əsrə yaxın uzun fasilədən - yalnız müstəqillik bərpası edildikdən sonra yenidən dirçəlməyə başladı. Həmin illər ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılmış məqsədyönlü siyasət, həyata keçirilmiş sistemli tədbirlər nəticəsində ölkədə siyasi və makroiqtisadi sabitliyə nail olundu ki, bu da əsasən özəl sektorun inkişafına yönələn iqtisadi islahatların həyata keçirilməsi üçün möhkəm zəmin formalaşdırdı. O dövrdə sahibkarlığın təşəkkülü və inkişafı istiqamətində müəyyən tədbirlər həyata keçirildi, konkret addımlar atıldı. Heydər Əliyevin yerli və xarici iş adamları ilə 2002-ci il aprel-may aylarında keçirdiyi görüşlər isə təkcə ölkədə sahibkarlığın inkişafına ciddi təkan vermədi, həm də bu sahədə yeni mərhələnin başlanğıcı oldu. Görüşlərin ardınca dövlət başçısı tərəfindən sahibkarlığın inkişafını təmin edən bir sıra mühüm fərman və sərəncamlar imzalandı ki, yerli və Azərbaycanda fəaliyyət göstərən xarici iş adamları həmin sənədlər əsasında həyata keçirilmiş islahatlardan bugünəncə bəhrələnilir.

Ulu öndərin iqtisadi kursunu davam etdirən Prezident

İlham Əliyev də xüsusi mülkiyyətin və şəxsiyyət azadlığının toxunulmazlığının əsas dəyərlərə çevrilməsinə şərait yaradan sosial-iqtisadi mühitin formalaşmasına xüsusi fikir verir. Bu baxımdan yaradılan mexanizmlər (Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi və Sahibkarlığın İnkişafına Kömək Milli fondları, Sahibkarlar Şurası, biznes tədris mərkəzləri və s.) dövlət-sahibkar münasibətlərinin sivil müstəvidə inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır.

Dövlət-sahibkar münasibətlərinin inkişaf etdirilməsi, biznes mühitinə dair qanunvericiliyin və inzibati prosedurların təkmilləşdirilməsi, regionlarda sahibkarlığın inkişafına dövlət dəstəyi mexanizmlərinin səmərəliliyinin artırılması, sahibkarların maarifləndirilməsi və onların işgüzar əlaqələrinin genişləndirilməsi istiqamətində həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində bu gün ölkə iqtisadiyyatında özəl sektorun payı kifayət qədər böyükdür, məşğul əhəlinin isə təqribən 70 faizi bu sektorda cəmləmişdir.

Ümumiyyətlə, Azərbaycanda sahibkarların qayğıları, fəaliyyəti dövlətin daim diqqət mərkəzindədir. Özəl sektorun investisiya təminatının gücləndirilməsi, sahibkarlıq subyektlərinə elektron xidmətlərin təşkili, iş adamlarının işgüzar əlaqələrinin genişləndirilməsi və ixrac imkanlarının dəstəklənməsi, sahibkarların maarifləndirilməsi və onlar üçün güzəştli maliyyələşmə mexanizmlərinin tətbiqi, eləcə də ölkədə biznes mühitinin yaxşılaşdırılması, biznesə başlamaq prosedurlarının sadələşdirilməsi, sağlam rəqabətin təmin edilməsi, sahibkarlığa dövlət dəstəyinin gücləndirilməsi və bütünlükdə sahibkarların hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində atılan ciddi addımlar isə nəticəsiz qalmır. Ötən il ölkədə istehsal olunmuş ümumi daxili məhsulun həcmində özəl sektorun payının 81,2 faiz olması da bunun nəticəsidir. 2015-ci ildə Azərbaycan iqtisadiyyatının qeyri-neft sahələrində 37,7 milyard manatlıq əlavə dəyər istehsal edilmişdir ki, bu da onun

ÜDM-də xüsusi çəkisinin 69,3 faizədək yüksəlməsi deməkdir. Keçən il ölkədə sənayedə qeyri-neft sektorunun payı 76 faizdən çox olmuşdur.

Ölkədə sahibkarlığın inkişafını təsdiqləyən başqa bir fakt: bu ilin əvvəlinə olan məlumata görə, Azərbaycanda sahibkarlıq subyektlərinin sayı 677,2 mindən yuxarıdır. Təkcə keçən il yaradılan sahibkarlıq subyektlərinin 56 faizdən çoxu regionlarda qeydə alınmışdır. Regionlardan söz düşmüşkən onu da bildirmək ki, bu gün aktuallığını daha da artırmış qeyri-neft sektorunun inkişafının ağırlığı əsasən bölgələrimizin üzərinə düşür. Bölgələrimizdə isə yaradılan sahibkarlıq subyektlərinin əksəriyyəti kiçik müəssisələrdir və onlar ölkə iqtisadiyyatının inkişafında əhəmiyyətli rol oynayırlar. Yeri gəlmişkən bir faktı qeyd edək: 2016-cı il 1 yanvar tarixinə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən müəssisələrin 79 mindən çoxu və ya 78,8 faizi kiçik müəssisələr olmuşdur. Onların 31,3 faizi ticarət, 13,1 faizi xidmət, 12,5 faizi tikinti, 11 faizi aqrar sektorda fəaliyyət göstərir. Cari ilin əvvəlinə olan məlumata görə, Azərbaycanda sahibkar kimi fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin sayı 2015-ci ilə nisbətən 9,9 faiz artaraq 577 min vahidə çatmışdır.

Bu gün ölkəmizin iş adamları təkcə Azərbaycanda fəaliyyət göstərmirlər. Onlar həmçinin yaxın və uzaq ölkələrdə mühüm layihələrin icrasında fəal iştirak edir, həmin ölkələrin müxtəlif sahələrinə investisiya yatırırırlar. İndi Azərbaycan sahibkarları xaricdə etibarlı tərəfdaş hesab olunurlar.

Bir sözlə, Azərbaycanda sahibkarlığın inkişafı, iş adamlarının hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində atılan ciddi və mühüm addımlar səmərəsiz qalmır. Prezidentin "Sahibkarlar günü"nin qeyd edilməsi ilə bağlı imzaladığı sərəncam isə Azərbaycanın iş adamlarına dövlətin etimad və inamının təzahürüdür.

Bahadır İMANQULİYEV,
"Azərbaycan"